

26-49=24db.

FEJÉRMEGYEI NAPILC

Székesfehérvár XXVI évf. 26. 1919. Szombat, febr. 1.

Előfizetés helyben,		vidéken:	
1 óra	250 K	1 óra	250 K
1 évre	30 K	1 évre	30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon 200.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Elő az elrejtett bankókkal!

Már magunk is mosolygunk, ha a tárcánkból egy bankót húzunk elő. Az egy-, és a két-koronára azt mondjuk, hogy jan-csibankó; silány, mert hadipénz. A 25 meg a 200 koronásra rá-fogjuk, hogy számolócedula és szabadulni igyekeztünk tőlük. Felváltjuk, becséréljük, csak-hogy el ne dobjuk vagy el ne szakítsuk véletlenül. Most meg már megértjük azt is, hogy nem-csak a jó könyv, de a rossz pénz is megéri a második ki-adást. A 20 koronásokból ugyan-is az állam új kiadást bocsá-tott ki, és ezt a ténykedést rá is nyomatatta az új pénzre.

A sok kibocsátást látva, akad-talan olyan ember is, aki azt mondja, hogy extra Hungariam non est vita, mert hiszen pénz az van amennyi kell és ha nincs elég, hát nyomatunk annyit, hogy elég legyen. Ha az Osz-trák Magyar Bank bankjegyei-nek forgalomban lévő értéke ma 34.7 milliárd, holott a há-boru kitörésekor csak 21 milli-árd volt és így ma tizenhátszer annyi bankjegy van forgalom-ban, mint a háboru előtt volt; miért ne lehetne tizennyolcszor, vagy huszszor annyi bankó a forgalomban? A fedezet akkor is csak 337 millió volt, ma is csak annyi az ezután is csak annyi lesz!

rendelkezésre álló erőfedezeti, annál értéktelenebb lesz, a vá-sárló értéke annál kisebb, a külföldi pénzpiac annál tartó-zkodóbb lesz vele szemben és így a bankó a drágaság és a folytonos drágulás kulforrása lesz. Egyenesen szerencse, hogy az állami tartozások tulnyomó része ma hadikölcsön, mely idehaza nyert elhelyezést és így még sem vagyunk egészen ki-szolgáltatva a külföldi pénzpiac kényo kedvének. Az állam tar-tozásainak tulnyomó nagy ré-szével saját polgárainak tartó-z és így a polgárságnak mód-jában áll a hadikölcsönök ügyét a saját izlése, a saját érdekei s a saját pénzügyi politikája sze-rint igazgatni. Ez a tény még erősítheti hitünket és bizalmunk-at a hadikölcsönben, de nem gyengítheti már el azt a körül-ményt, hogy a bankjegyfor-galom nálunk olyan mértékben szaporodott el, amilyenre példa nemcsak nálunk, de sehol a külföldön nincs és nem is volt.

Pénzünk vásárló értékét az állam s a jelenlegi kormány min-denképen növelni igyekszik. Így elfogadja a hadikölcsönt az

adófizetésnél, hogy ezáltal a hadikölcsönö: egy részét ki-vegyé hitelezőinek kezéből és ezután az állam tartozásait csök-kentse: a vagyondézsma ugyan-csak ezt a célt fogja szolgálni, hogy az állam nagy adósságai alól tehermentesítessék és hitel-viszonyai ily módon feljavítas-sanak.

Az állam azonban szinte egye-dül áll pénzügyi helyzeté felja-vításának nehéz munkájában. A polgárság, illetve a polgár-ság egy jó része nemcsak, hogy nemsegíti e munkájában az ál-lamat, hanem egyenesen ellene dolgozik. Mintha az állam nem is lenne a polgárok összessége, hanem egy rajtuk kívül eső valami, melyhez semmi közük sincs s amelynek rendelkezéseit ha akarjuk, meghallgatjuk, ha akarjuk, fitymát hányunk neki. És most, amikor az állam azt kéri a polgáraitól, hogy bank-jegyforgalmunk csökkentése ér-dekében mindenké oly sűrű és oly gyorsan forgassa a pénzt, amennyire csak lehet, mert é-ráltal az allandóan bennemarad az állam pénzének vértkeringé-sében, a polgárság egy része nemcsak, hogy nem hallgatja meg a kérelmet, hanem egye-nesen ráül a bankóra és el-dugdosza azokat. S ha az ember megkérdé az ilyen bankó-gyűjtőt, hogy miért is dugdo-sa, miért is rejtgeti a pénzt, akkor az egyik azt adja fe-lváltásul, hogy az van meg-értve, hogy a bankjegyfor-galom

nagy részét. De ha a betörő egyszerű elvitte azt a köte-g bankót, abból a tulajdonosa többé egy vörös rézkrajcárt se lát viszont.

Az meg már igazán korlátolt gondolkozásra vall, ha valaki azt hiszi, hogy bankóinak el-rejtésével a pénzét kivonhatja a vagyondézsma, a vagyondó-és egyéb adózás alól. Az állam pénzügyeti intéző szervek el-végre allandóan rajtatartják a kezüket az állam finansziális útó erén és ha az állam ugy látja, hogy a kibocsátott bankjegyek egyrésze ki van vonva a forga-lomból, egyszerűen elrendeli a régi bankjegyek bevonását, új bankjegyeket ad ki és ezek ki-adásánál levonja a maga szá-mára az adót. És akkor elő kell venni azokat a ládafiában tartogatott bankókat, mert azok az új bankók kibocsátása után záros határidőn belül, teljesen értéktelenné válnak.

Annyi bizonyos, hogy a leg-oktalanabbul cselekszünk, ha beuzunk nem forgatjuk és kamatoztatlanul rejtgetjük. En-nél fogva vegyük elő azokat az eldugott bankókat és ne káro-sítsuk a rejtgetéssel az állam hiteltel és ezen keresztül ne ártsunk vele önmagunknak is.

Székes- testvérek!

tése óta ilyen nehéz napjai so-basem voltak.

Az ősi föld, a szent hun örökség, áldz, irgalmat nem ismerő elenség kezében van. Szabad-e engedtünk, hogy a székesly nép büszke szabadsága már csak íszülő köd legyen, híres alkotmánya, párja nélkül álló demokráciája a világ leg-tragikusabb történelmi emléké vé valjon?

Ne engedjük ezt testvérek! Mig szívünk érez, elménk gondolkodik, karunkat emelni bírjuk, ne engedjük ezt.

Usak nem újul el még a székesly ver. Minden kis cseppje drága gyogyot ér.

Egyesülésben van az erő. Egyesüljünk, szervezkedjünk tehát! Minden erőlejárású származásu magyar férfi és nő. 18 éves koron felett, terisa szigorú köteletségének, hogy összejá-rás céljából személyesen vagy írás-ban jelentkezék.

Jegyzéket fogunk köszíteni,

melynek tartalma: név, szüle-tési év és haly (megye) foglal-kozás és lakás.

Székesfehérváron és környé-kén lakók jelentkezzenek László Domonkos műszaki tanácsosnál Székesfehérváron, kulturmér-nöki hivatal.

Ebredjetek! Fel a csoklevés terére, egyesült erővel!

HIREK.

— Miért van a nép? A tulod-al vezérferiai azt hiszik azért van, hogy a vezéréknek legyen kit az orránál fogva vezetni. Nem értjük városunk új dámagógiait. A wil-somielvek győztek az egész vonalon, de a mi népünknek nem akarjuk megadni az öntendekész jogot.

Szavaztassák le városunk közön-ségét házi nagyságaink, szavaz-tassák le az egész országot, hogy a nemzeti érdekek ellensége, s el akarja-e tölteni a vállalko-tást iskoláinkból? Csakhogy ö-k nem szavaztatnak ám! Az általá-nos, titkos választói jog emberei most nem kívánósiak a nép aka-rátára, hanem ellenforradalmárk tisztelik azt, aki bölcsességüket nem veszi be.

— Szababban vezérel! Ne hitelessék el, hogy nem szabad, hanem nag-
bölcsességűek akarnak. A forrad-
almi idejében az a szababban

hogy kiforgassanak beannunket sz-badágunkból, kulturánkból és ti-
tánkból, hanem azért, mert meg-
untuk a hiába való vérpazarlást,
nem akartuk tovább törni a hadi
milliómosok pénzeszkárait és —
mert végre emberi életet akartunk
élni.

Gondolkozzanak egy kicsit a hangos vezér irak, mert majd a nép kezd gondolkozni és ha a rájon arva, hogy a nép nem azért van, hogy hangos emberek fitty szavára táncogaljan: akkor vezer uraimék megtalálják egetni a kör-müket.

(a. J.)
— Az Oltáregyesület választ-mányi gyűlése kedden d. n. 4 ó-ra lesz a szokott módon és helyen.

— Missziósünnepély. A fő-gimnáziumi Mária Kongregáció febr. 2. Gyertyaszentelő-Boldog-asszony ünnepén d. n. fél 3 ó-ra az intézet ú sziermében misszi-
ósünnepélyt rendez, melyen az ünnepi beszédet Tichy Sándor, felsővárosi káplán mondja. Az ünnepélyek kapcsolában nagy adományokat gyűjtünk a Köth. missziók céljaira. Vendé-
geket szivesen lát a rendezőség.

— **Esküvő.** Dobos István, a budapesti magyar repülő főpilótája, folyó hó 2-án vasárnap déli fél 12 órakor esküvőjét a székesegyházban, Marsellal Ninuskával.

— **Sikertelen szocializációs kísérletek Oroszországban.** A londoni Economistc jelentése szerint Oroszországban 1918. november 1-éig 513 ipari, kereskedelmi és szállítókivállalkozást szocializált az orosz kormány. A kormány azonban igen rossz tapasztalatokat szerzett, mert az összes szocializált vállalatok jelentékeny veszteségeket dobtak. Az államosított vállalatok az államnak a múlt év közepéig 433 millió rubeljébe kerültek. Az összes orosz üzemek közül a dohány, szivar és cigaretták ipar fizetődik ki.

— **Végünk van.** Nemcsak nekünk, hanem a szociáldemokratáknak is. Nekik, hűséges fegyvertársunk, nekik, akiknek halális ellenségünk, a füstölt radikális párt kiplakázott bennünket, — így írja a győri keresztényszocialisták lapja — hogy mi és a szociáldemokraták fogjuk sirba fektetni Magyarországot. A radikális párt áll őrt a nyitott sír szélén, hogy a félholtat elevenen bele ne tegyék. A két rettenetes párt: a szociáldemokrata és a keresztényszocialista párt. Így az indigó betűs, esengő plakát. Hogy mit szólnak hozzá a szociáldemokraták, az ő dolguk. Tartjuk őket olyan legénynek a gáton, hogy a „hűséges fegyvertárs” — at egy kélezgintéssel nyugalmat juttat. Mi pedig, mosolyogva szemléljük a radikális erőlködést és nadrágszakadást, csak annyit mondunk, hogy se a vörös bika, se a nagygyar bika nem bödül meg az indigókák rongy lobogtatásától, mert mindkettő tudja, hogy a jogosulatlan és indokolatlan programmu radikális-párt szakadás és bukás előtt áll, s nemsokára oda kerül, ahol a fagyókér van, a földbe.

— **Enes sertes mákkal a módi.** Egyik lepkésünk azt írta, hogy Cserekeny Miklós szocialista képviselő a Pártvezető Szabó radikális titkár lesz Székesfehérvár város és Fejérmegye kormánybiztosa. Mi nem hisszük. A belügy-miniszter talán a lakosság hangulata iránt is érdeklődik és nem néhány álmodozó vezér kívánságára nevezi ki az új kormánybiztost.

— **A „Szabad Lyceum” legközelebbi előadása február hó 2-án, vasárnap lesz a kath. Legényegylet nagytermében.** A kitünően összeválogatott 8 számból álló műsor pontosan délután 5 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók Vaimár cégélnél, Nádor-utca és az előadás napján d. u. 4 óratól a „Lyceum” pénztáránál.

— **Szociáldemokraták a kötelező vallásoktatásért.** Nem mindentüly vörösek a szoc. demokrák, mint a fehérvári vezetők. Ime: Turán több ezer ember részvételével népgyűlés volt, melyet a szociáldemokrata pártszervezet hívott egybe. A gyűlést W. Nándor szakszervezeti elnök vezette meg, majd Pantovics pártszervezeti tag ismertette a jelenlegi politikai helyzetet és fog-

lalkozott azokkal az irányzatokkal, am elyek a kötelező vallásoktatást ki akarják küszöbölni az iskolából. A beszéd hatása alatt a népgyűlés egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el:

„Tura nagyközség lakossága a leghatározottabban tiltakozik minden olyan politikai irányzat érvényesülése ellen, melynek végső célja a vallásosság kiirtása. Követeljék nemzetünk ősi valláserkölcsi alapjainak sértetlen megőrsát és a valláserkölcsi oktatásnak az egész vonalon való megtartását. A népgyűlés megbizja a helyi szociáldemokrata párt vezetőségét, hogy a község lakóinak és a pártszervezetnek eme ünnepeles határozatát hozza tudomására a szociáldemokrata párt titkárságának, hogy az a helyi pártnak ezt a határozatát juttassa érvényre a közoktatási miniszter előtt.”

— **A sárszentmihályi körvosi állásra csütörtökön a bizottság Dr. Meggyesi Józsefet a Szt. György kórház volt orvosát választotta meg.**

— **Felhívás a város polgárságához!** A szegénység, a ruhátlanság és kenyeréltelenség kopogtat ajtókon. A háború nagy, vagyonokat halmozott össze egyes helyeken, míg másutt a mindennapi kenyérre valót sem hagyta meg. Az ifjú népközörség legelső teendője, hogy a panaszló ajtókon fakadó jajt halgattassa el. Sok szenvedést, nyomort kell megszüntetni és itt egyelőre kötelesség, vár mindenkire, akinek nélkülözhetetlen filigrán, vagy ezesei vannak. A nyomor enyhítésére társadalmi akciót indítunk. Számozott gyűjtőleveket átvehetők a polgármesteri hivatalban, ahol nyitott gyűjtőtív van lefektetve. Hiszem, hogy mindenki teljesíteni fogja kötelességét! Dr. Kerekes Lajos sk. polgármester helyettes.

— **Népfelkölés és tartalékok állásuk és örvezetők!** F. hó 2-án délután 5 órakor a városbáz nagyteremben alakuló gyűlést tartunk. Legyetek ott mindnyájan. Szervező bizottság.

— **Megjelentkezett magyarok** Szilágyi Sándorné (Sálcseri-utca 12. sz.)

— **Reszégéről 50 korona büntetésre ítélt.** Kereti a rendőrség, hogy melyik vendéglőben ivott, hogy az is elnyérhesse méltó büntetését.

— **Móron ökökkel és botokkal érvelnek a vörösek** Január 26-án keresztényszocialista gyűlést tartottak a móri hők. A gyűlés szónokai Manger Irén, Kégl Anna és Griger Miklós voltak. Utóbbira nagyon haragusznak a móri demokrák, mert megbontotta sorait s utját állotta hódításuknak. Meg is fenyegették, hogy végének vele, ha még egyszer Mórra mer jönni. De hát... mert Am, hogy szónokiatát megzavarják, mit tettek szociáldemokraták, a szabadság próbékjei? Részeg fível berontottak a terebe botokkal s ökökkel ütötték-verték az asszonyokat. A vörösek beestelensége csak nekik árt, mert minden józan embert visszariaszt a hozzájuk való csatlakozástól.

— **Besurranó tolvajok.** A rendőrség tettenérté Rafael Teréz és Horváth Jánia cigánynöket, midőn Rédey Vilmos vendéglőshöz besurrantak, hogy lopjanak. A rendőrség lecsukta őket.

— **Megjelent a 17-es hónap-élekkönyve.** Már megrendelt példányok szétküldés alatt állanak. Az értékes könyv, mely mindenki számára ismerős személyekről és helyekről emlékeztet meg: 200 oldalon és több mint 150 képpel jelent meg. A könyv kétféle kiadásban kapható a díszes példány ára 50 korona, egy egyszerűbb példány ára 25 korona. A könyv minden jövedelme az özvegyek és árvák. Felülfizetéseket a nemes cél érdekében az özvegyek és árvák hevében közönnel nyugtáz az ezredparancsnokság. A mű megrendelhető az összeg előzetes befizetése mellett, vagy utánvételt a Magyar 17. Gyalogezred Történelmi csoportjánál, Székesfehérvár főépület L. 4. sz.

— **Oh, ti minnyájan, akik látátok füstölőgni a hatvani cukorkagyarak keményeit, akik ismeritek Hatvani Lajos bárnéger zsidó profilját s olvastátok „En és a forradalom” című örökbecsű alkotását, bizonyára elszédültek a hír hallatára, hogy a rangokat eltörő báró a pesti árvaszék útján folyamodványt nyújtott be a köztársasági kormányhoz, hogy a Hatvaniak bárói rangját terjessze ki a nemes cukor-magnás örökbe fogadott gyermekeire is. Mi nem akarjuk a rangokat eltörőltetni, de Haivani Lajoska nagy zavarba hozza radikális párthíveit, mikor a „Pesti Napló” hasábjain a puritánok meztelen táncát lejt, a hatósági diszkréció örve alatt pedig karosítani akarja a mások emberségéből világra hozott csemetéket. Piha! Ugyancsak szégyelhetik magukat a hamis Lajoska barátai! Hát így fest a gyakorlatban a radikálizmus.**

— **Bakonyársárhányban január 25-én tartották gyűlést** a keresztényszocialisták. A párt programját Arany Imre, Griger Miklós és Wagner János fejtegették. Utóbbi nagy hatással beszélt az újrarendő magyarok budapesti gyűlésén szerzett tapasztalatokról, melyek oda lennének, hogy a magyarok Magyarországon mindenkinek szabad szervezkedni, csak a keresztényeknek nem; ha ők akarnek élni a néptörvényben, biztosított gyűlékezési joggal, pusztaszul szétverik őket. A község józan lakossága nem veszi be a szociáldemokrata maszlakokat.

— **Razzia a szilodákban.** A csütörtöki razzia alkalmával 11 olyan lakót talált a rendőrség, akiknek nem volt dolguk városunkban. Távozásra bírták őket.

— **Hadirokkok, hadiárvák, hadiözvegyek.** Saját érdekben azonnal jelentkezzenek a kérmegyei és székesfehérvári hadirokkok szövetség iródájában, hadigondozó vármegyebeháza.

— **Tolvaj kaif.** A rendőrségnek bejelentették, hogy a vasúti katonai őrség fizetésétől ellopott 420 koronát. A rmdorség a tettest Nott István személyében kinyomozta, akinek a pénzt meg is találták. Megindították az eljárást.

— **Harmóniumot vagy zongorát** keresek megvételre. Babócsay László, Sárbogárd.

Dr. LUTTOR KÁROLY egyet. orvostudor rendelését Vörösmarty. tér 6. sz. l. e. megkezdte. Rendel. d. e. 8-9, d. u. 3-4.

— **Bojtorján hajszesz** nyagonbevált hajápoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Szűts Róbert gyógyszerárban, Károly király-tér.

Társzerkesztő: ALAPI NANDOR. Kiadó tulajdonos: SZ.-FEHÉRVÁRI EGYHAZMÉGYE.

APRÓHIRDETÉSEK.

Üjságlárúsítók felvételnek a kiadóhivatalban.

Pergetget és lopesmőzkicsinyben is kapható: Pollermann mehészet, Piya-utca 28.

Tűzko, öngyújtó, villanyelem, ruhafesték és cipőkrem a legolcsóbb napi árban kapható. Gläser Ármin uri, női divat és rövidruha üzletében. Székesfehérvár, Kosuth-utca.

Szaloneruha, női cipő, ágy lepedő, mennyaszonyruhára való selyem, selyem báliruhák stb. eladó. Mancz János-utca 11.

Egy íriss fejtehetően és egy hasastehén eladó. Véndel u. 6.

BARAKOK és egyéb ideiglenes ÉPÜLETEK azonnal eladók.

Érdeklődők forduljanak: „Dunántúli Fakereskedelmi és Ipari Részv. Társasághoz.” Fazekas-u. 2. Telefon 270. sz.

Ugyanott fuvarosok és munkások felvételnek. Értekezés d. e. 11-12 óráig. Dunántúli Fakereskedelmi és Ipari Részvénytársaság.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, január 31, február 1 és 2-án: Grandiózus filmattrakció! Egy világhírű kincsrevezető! Kacágtató Francia vígj. 4 felv. Kiegészítő műsor. Előadások 6 és fél 8 órakor. Vasárnap: 5 és 7 órakor. Rendés helyárak.

Aranio-színház

Péntek, szombat, vasárnap, január 31 és febr. 1 és 2-án: Starfilm-gyár kolozsális alkotása!

Aphrodite

Művés-órma 6 felv. Csodaszép tájak, tőregyjelnetek, táncok stb. Kiegészítő műsor. Előadások 6 és fél 8 órakor. Vasárnap: 3, 5 és 9 órakor.